

SZARA STREFA 2019

Partnerzy raportu i konferencji

Jacek Fundowicz
Krzysztof Łapiński
Bohdan Wyżnikiewicz
Dorota Wyżnikiewicz

Warszawa, 13 marca 2019 r.

Co to jest szara strefa?

Na szarą strefę (gospodarkę nieobserwowaną) zdefiniowaną zgodnie z zasadami rachunków narodowych w ESA 2010 składają się trzy podstawowe elementy:

- **działalność nielegalna**, czyli produkcja i handel narkotykami, przemyt papierosów oraz działalność sutenerska (obie strony są dobrowolnymi partnerami transakcji gospodarczej),
- **działalność ukryta**, czyli zaniżanie efektów działalności przez zarejestrowane podmioty gospodarcze (transakcje same w sobie nie są sprzeczne z prawem, ale nie są zgłaszane w celu uniknięcia procedur administracyjnych),
- **działalność nieformalna**, czyli działalność gospodarcza nierejestrowana podejmowana przez osoby fizyczne na własny rachunek.

Przyczyny rozwoju szarej strefy

Wysokie koszty prowadzenia działalności:

- obciążenia podatkowe, opłaty administracyjne,
- koszty zatrudnienia (pozapłacowe, minimalne wynagrodzenie),
- inne obowiązki nakładane na przedsiębiorców.

Aspekty regulacyjne:

- niski poziom przejrzystości prawa,
- koncesje i zezwolenia,
- obciążenia administracyjno-sprawozdawcze i nadmiar kontroli,
- normy dotyczące BHP, ochrony środowiska, techniczne itd.

Zła koniunktura gospodarcza

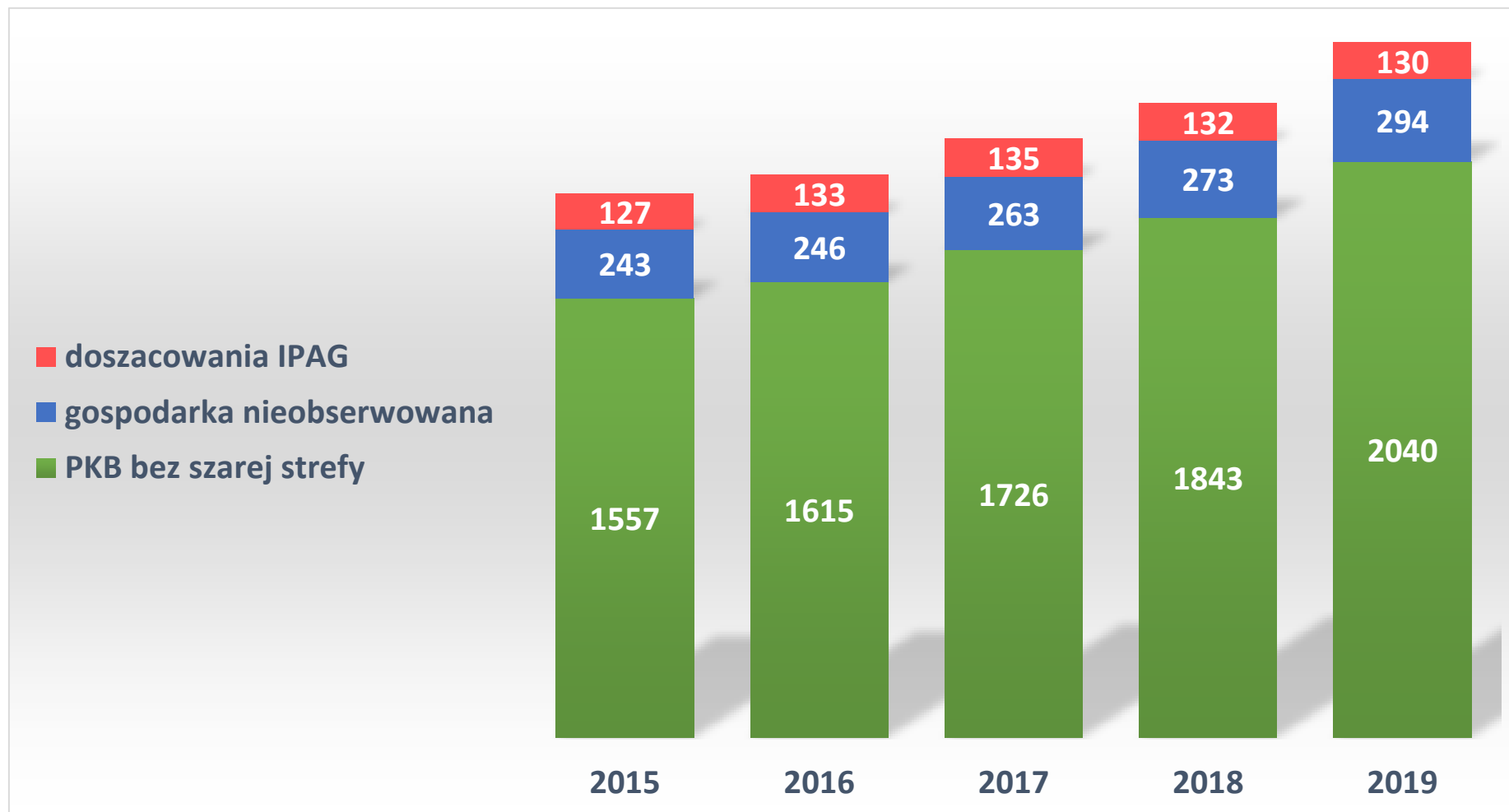
Niska moralność podatkowa

Szara strefa w ujęciu GUS (w %) (gospodarka nieobserwowana)

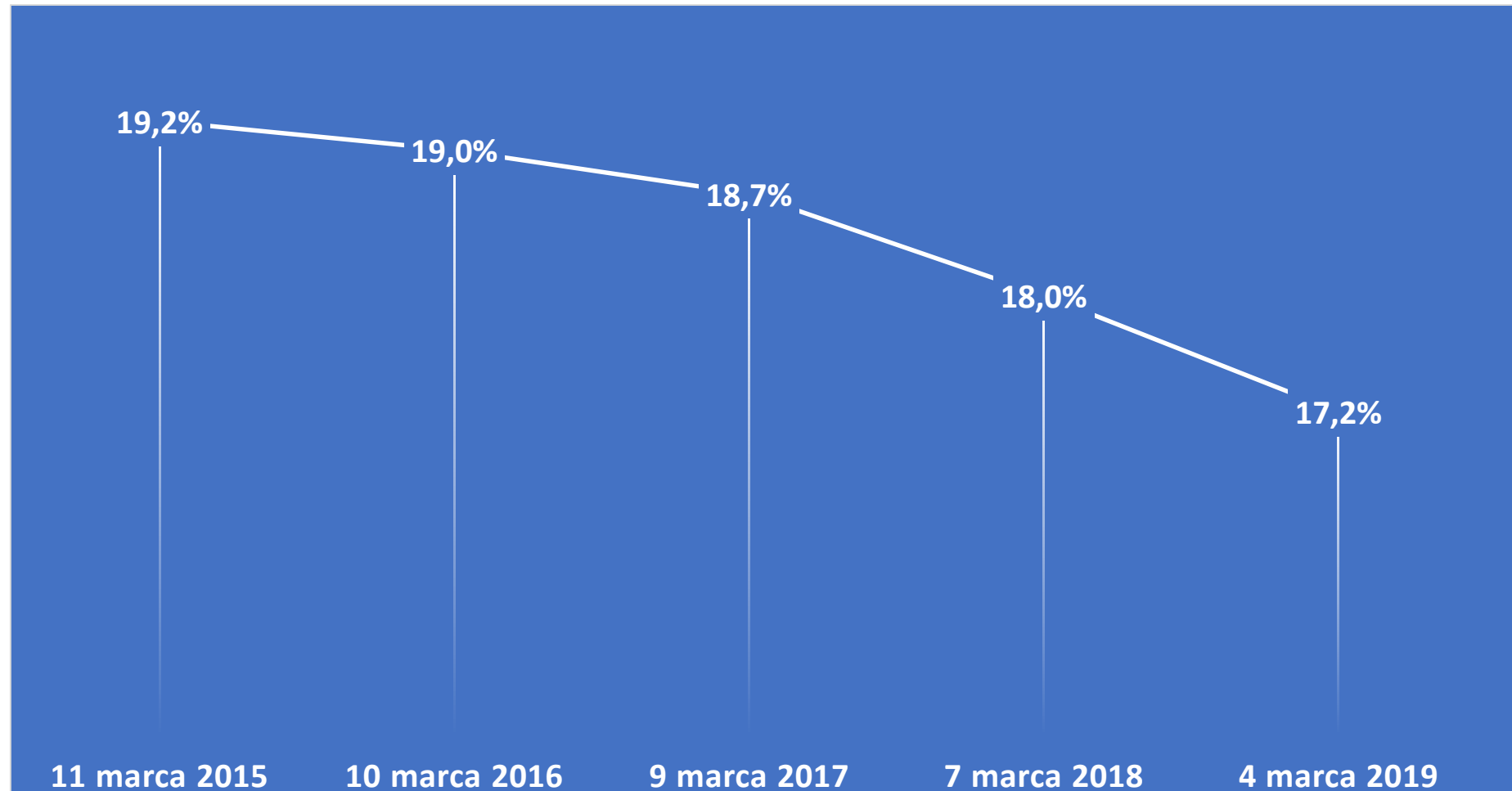
Elementy szarej strefy		2013	2014	2015	2016
Szara gospodarka	Działalność ukryta	10,6	10,4	11,0	10,8
	Działalność nieformalna	2,4	2,3	2,2	2,1
Działalność nielegalna		0,8	0,6	0,3	0,3
Gospodarka nieobserwowana		13,8	13,3	13,5	13,2
PKB		100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Szara strefa w ujęciu IPAG (mld PLN)

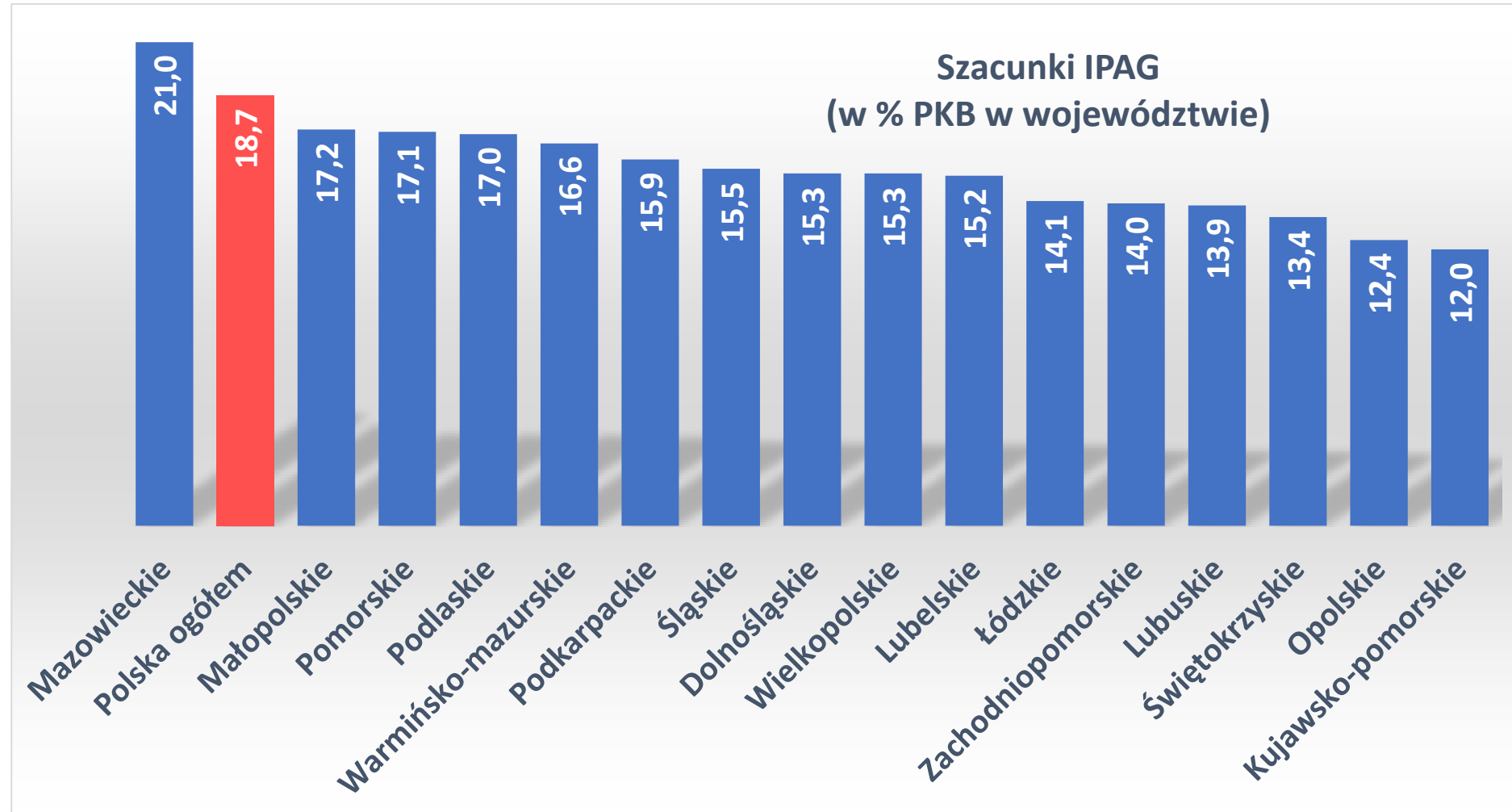

Udział szarej strefy w PKB wg IPAG

Udziały szarej strefy w województwach

 Instytut
Prognoz
Analiz
Gospodarczych

Metody ograniczania szarej strefy

Działania państwa:

legislacyjne, kontrolne, represyjne

Edukacja i prewencja:

administracja państwowa, interesariusze rynkowi,
trzeci sektor

Rozwój obrotu bezgotówkowego:

działania legislacyjne, edukacja, mechanizmy zachęt

Uwarunkowania bieżące

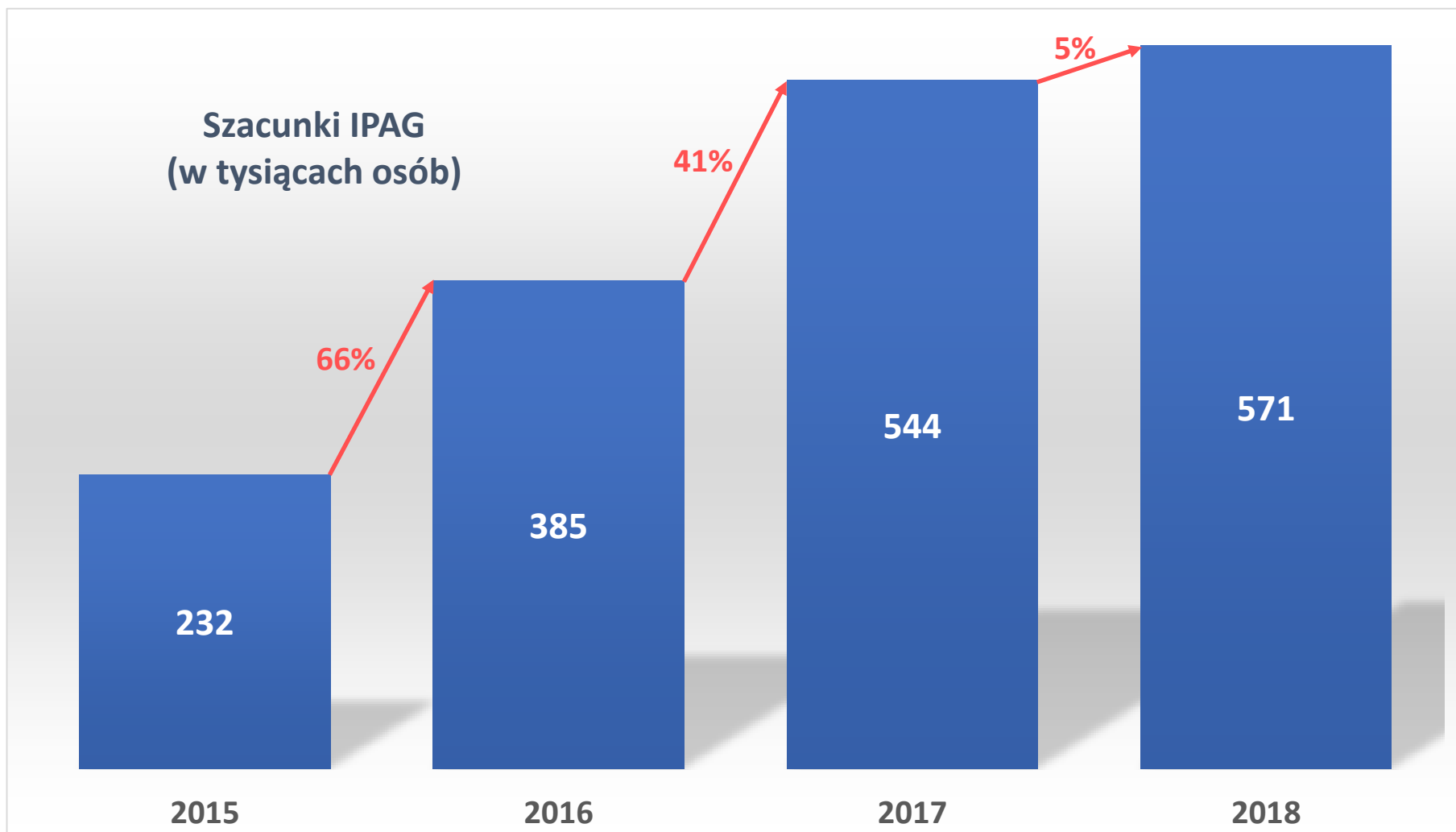
- Korzystny stan koniunktury gospodarczej
- Poprawa sytuacji na rynku pracy
- Uszczelnienie systemu podatku VAT
- Ograniczenie przemytu i nielegalnego obrotu paliwami płynnymi
- Ograniczenie półlegalnego i nielegalnego rynku hazardowego
- Skuteczna walka z działalnością nielegalną (narkotyki, dopalacze)
- Wzrost popularności transakcji bezgotówkowych
- Przesunięcie kapitału z szarej strefy do przedsięwzięć legalnych

Rozwój obrotu bezgotówkowego

- Redukcja szarej strefy jako jeden z efektów rozwoju obrotu bezgotówkowego
- Wzrost liczby terminali płatniczych w Polsce
- Nowe obszary stosowania kart płatniczych
- Rozwój alternatywnych możliwości dokonywania płatności bezgotówkowych on-line
- Rozszerzenie funkcjonalności bankomatów

Obcokrajowcy zatrudnieni w szarej strefie

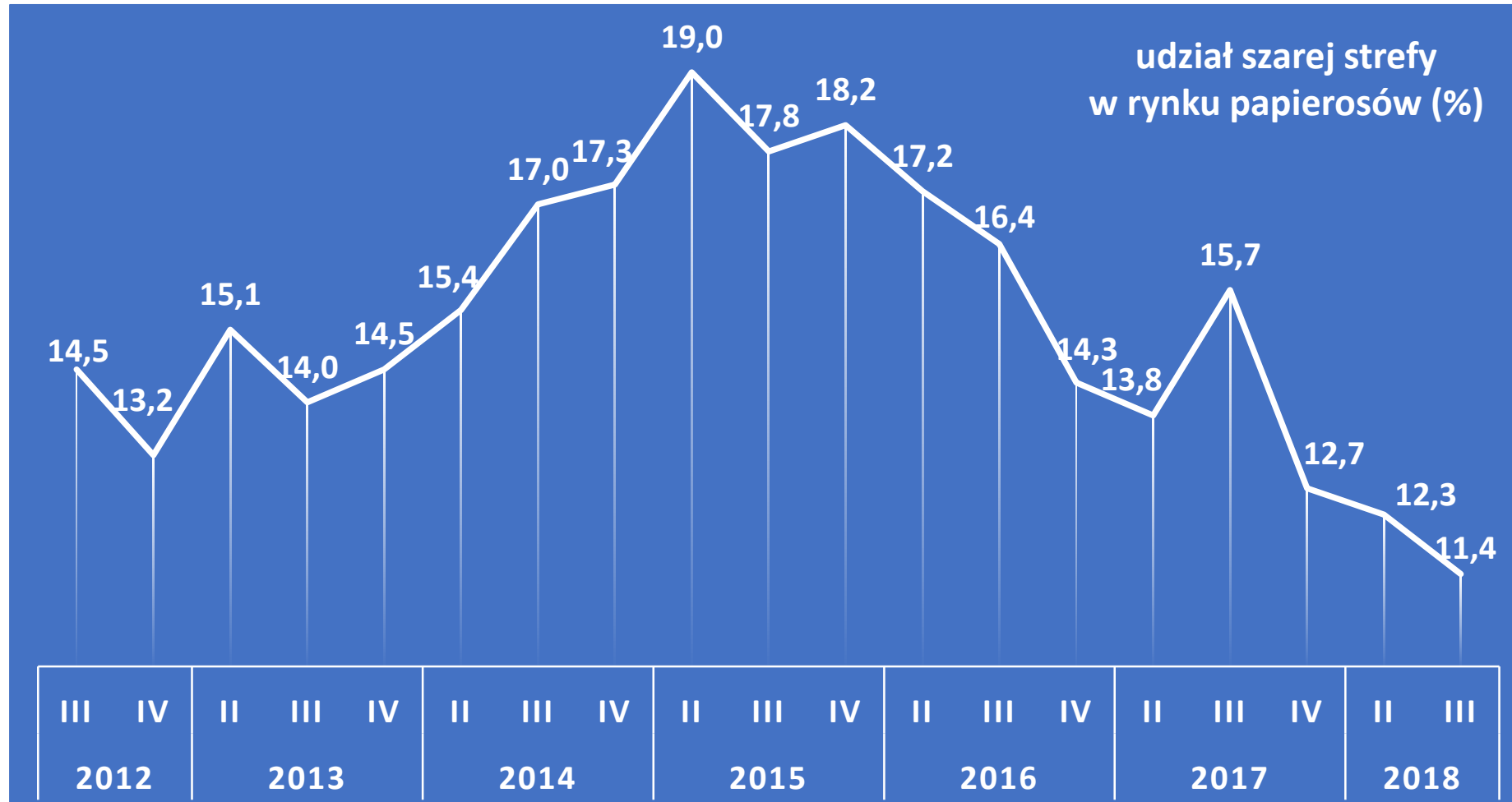
Szara strefa na rynku wynajmu mieszkań

- **Dynamiczny rozwój rynku wynajmu mieszkań**
- **Podatek ryczałtowy od wynajmu na cele mieszkaniowe (8,5 proc.; 12,5 proc. powyżej 100 tys. przychodu rocznie)**
- **Rozwój wynajmu krótkoterminowego, aparthoteli i condohoteli**
- **Zanizanie obrotów w wynajmie bezpośrednim w miejscowościach turystycznych**

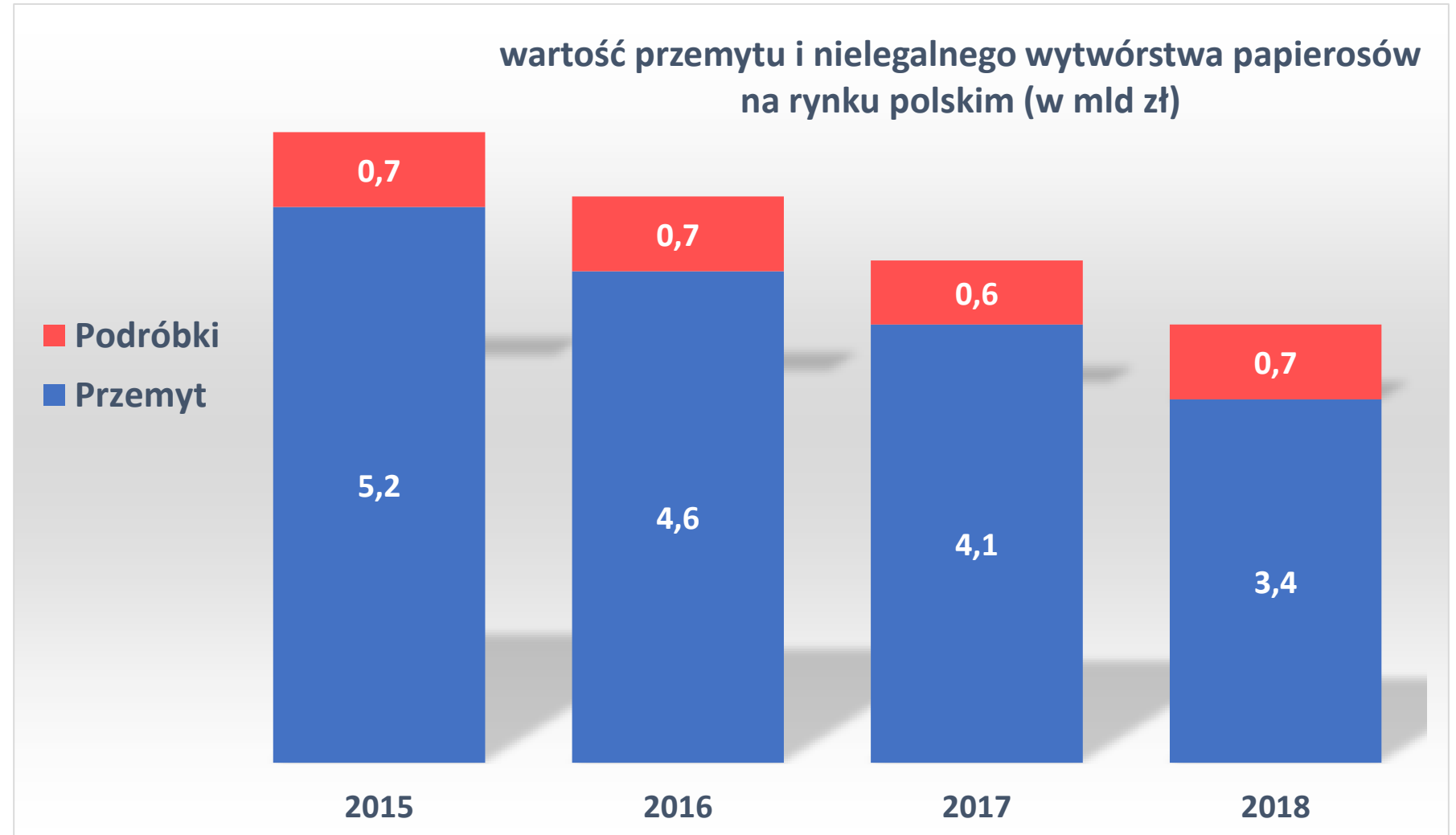
Szara strefa w branży tytoniowej (1)

Instytut
Prognoz
Analiz
Gospodarczych

Źródło: Raporty firmy Almares

Szara strefa w branży tytoniowej (2)

Podsumowanie

- Spadek udziału szarej strefy w polskiej gospodarce wynikiem działań władz i dobrej koniunktury gospodarczej
- Regionalne zróżnicowanie zasięgu szarej strefy
- Wzrost udziału cudzoziemców pracujących w szarej strefie
- Konieczność stałej identyfikacji nowych przejawów szarej strefy i podejmowanie działań ją ograniczających

Dzień wyjścia z szarej strefy 2019

Partnerzy raportu i konferencji

IGHP

IZBA GOSPODARCZA
HOTELARSTWA POLSKIEGO